

ทัศนคติในเรื่องกฎแห่งกรรมที่มีต่อศีล 5***ATTITUDES IN THE LAW OF KARMA TOWARDS THE 5 PRECEPTS****พระครูปลัดสุวัฒน์ สุวตฺตโน^{*}, พระมหาบุญรอด มหาวีโร, พระสุภกิจ สุปณโย**

Pharakhrupalad Suwat Suwattano, Phramaha Boonrod Mahaweero, Phrasupakit Supanyo

วิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบูลย์

Kanchanaburi Sripailoon Priest Colleges, Thailand

*Corresponding author E-mail: suwat.sae@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้ได้นำเสนอทัศนะในเรื่องกฎแห่งกรรมที่มีต่อศีล 5 อันเป็นพื้นฐานแห่งศีลธรรม และจริยธรรมความเป็นมนุษย์อันสมบูรณ์ ด้วยวัตถุประสงค์ในการแสดงทัศนคติในเรื่องกฎแห่งกรรมที่มีต่อศีล 5 ได้ผนวกและเชื่อมโยงกับหลักคติธรรมในพระพุทธศาสนาทั้งที่เป็นเหตุและผลของกรรม โดยทัศนะที่พบในการศึกษาครั้งนี้ มี 3 ทัศนะคติ ได้แก่ 1) ทัศนะที่จำแนกได้เป็นประเด็นหลัก ๆ คือ ประเด็นของกรรมดี ที่ให้ผลดี และกรรมชั่วที่ให้ผลชั่ว โดยมีทัศนะว่า เมื่อบุคคลทำกรรมอันใดไม่ว่าจะดีหรือชั่ว เป็นกุศล หรืออกุศลย่อมจะได้รับผลแห่งกรรมอันตนกระทำแล้วนั้น 2) ทัศนะของกรรมในศีล 5 ที่มีการกระทำหรือแสดงออกนั้น พบว่ามีนัยยะแห่งกรรมทางกายมีกายกรรม ด้วยการเว้นจากการประพฤติดิในปาณาติบาต อทินนาทาน กาเมสุมิฉฉาจาร สุราเมรัยมิชชปมาทัฏฐาน และกรรมทางวาจามีการประพฤดิเว้นจากการกล่าววาจาผิด ๆ โดยทัศนะแห่งกรรมทางกายที่กำหนดพฤติกรรมของการแสดงออกด้วยการงดเว้น ละเว้นการประพฤติดิทางกายทุจริต และวจีทุจริต แต่อย่างไรก็ตาม ศีลห้ายังมีความเชื่อมโยงแห่งพฤติกรรมด้วยเจตนาที่งดเว้น ซึ่งเป็นมโนกรรม อันเกิดแต่ทางจิตใจ 3) ทัศนะของกฎแห่งกรรม คือ ผลของกรรมทั้งดีและชั่ว ทั้งที่เป็นกุศลกรรมและอกุศลกรรม จะมีความหนักเบา เร็วช้า ขึ้นอยู่กับเหตุแห่งการกระทำหรือการรับผลของกรรมอันมีเจตนาเป็นที่ตั้ง ได้เชื่อมโยงต่อผลกรรมที่จะเกิดขึ้นด้วยเหตุปัจจัย 4 ประการ คือ อนุกรรม อาจิณณกรรม อาสันนกรรม กตัตตากรรม

คำสำคัญ: ทัศนคติ, กฎแห่งกรรม, ศีล 5

* Received December 16, 2022; Revised January 26, 2023; Accepted February 14, 2023

Abstract

This article presents the attitudes of the law of karma towards the 5 precepts, which is the basis of morality and complete ethics of humanity. The objective of displaying the attitudes of the law of karma towards the 5 precepts, it integrates and connects with the moral principles in Buddhism, both the cause and effect of karma. There are 3 attitudes found in this study, namely 1) The attitudes that can be divided into specific key point are the point of good deeds that give good results and bad deeds which give bad results. It viwes as when a person commits any acts, whether good or bad deed (Kusala and Akusala), it will have the affect of his actions. 2) The attitudes of karma in the 5 precepts that is done or expression that found as Physical karma (Kaya Krama) with to refrain from taking life, taking what is not freely given, sexual misconduct, and behaviors abstaining from telling a lie. In which the viewpoint of physical karma determines the behavior of expression by refraining abstain from bodily misconduct and dishonest discourses, but nevertheless the five precepts also have links to behavior with intent to refrain as conspiracy caused by the mind 3) The attitudes of the law of karma is the result of both good and evil karma. Both things are a cause of good deeds and bad deeds. That will be light, fast, slow, depending on the cause of action or the effect of the karma intended to be set so it linked to the karma that will occur due to 4 factors, namely Kurukarma (weighty karma), Phulakarma (habitual karma), Asannakarma (death threshold karma), and Kthattakarma (reserve karma)

Keywords: Attitudes, The Law of Karma, 5 Precepts

บทนำ

ทุกครั้งทีกล่าวถึงกรรมจะเหมือนพวกเราพูดถึงเรื่องเก่า ๆ ที่ได้ยินได้ฟังมาแล้วตั้งแต่เด็ก ๆ ในบทความนี้ ผู้เขียนจะนำเรื่องเก่าแต่ยังไม่น่าเบื่อสำหรับผู้ใคร่ศึกษาและยังเต็มไปด้วยการแสดงเงื่อนไขที่ยังไม่เข้าใจหรือเพื่อเพิ่มเติมความเข้าใจเดิมที่มีอยู่แล้วให้ชัดเจนกระจ่างยิ่งแม้จะเป็นเพียงการทบทวน หรือกระตุ้นให้ผู้ศึกษาได้ย้อนกลับมาดูที่หลักเหตุและผลที่พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงแสดงไว้เป็นมรดกธรรม มรดกทางปัญญา ที่บางครั้งเหนียวสยปยุชนคนรุ่นหลังจะคิดค้นหาเหตุผล อย่างที่พระพุทธองค์ทรงตรัสรู้ และได้ประกาศพระพุทธศาสนาสืบมาถึงปัจจุบัน แม้ว่ากรรมจะเป็นเรื่องที่เหนียวสยที่เรียกว่า อจินไตย ไม่น่ายกขึ้นสู่การคบคิด

แต่กรรมเป็นเรื่องที่อาศัยเหตุผลในความเข้าใจและเป็นหลักในการวิเคราะห์พิจารณา เว้นจากหลักเหตุและผลอาจจะทำให้ความเข้าใจของผู้ศึกษาคลาดเคลื่อนหรือเห็นผิดว่า เป็นเรื่องโกหก หรือเป็นเรื่องเหนือนมนุษย์วิสัยที่จะเข้าใจได้ จนกระทั่งคิดว่าเป็นเรื่องนิทานหลอกเด็ก ในบทความนี้จะนำข้อมูลทางพระพุทธศาสนาแสดงทั้งจากพระไตรปิฎก อรรถกถา และตำราข้อมูลอื่น ๆ โดยอาศัยเรื่องของศรียา 4 ที่ปรากฏเรื่องของ “กัมมสัทธา” เป็นประการแรก ซึ่งเสมือนประตูอันเปิดไว้ให้คนได้ศึกษาและเข้าถึงหลักธรรมของพระพุทธศาสนา ด้วยอาศัยศรียาหรือความเชื่อในหลักของกรรม คือ เชื่อกรรม เชื่อกฎแห่งกรรม เชื่อว่ากรรมมีอยู่จริง และให้ผลจริง (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2561) ซึ่งหลักกรรมนี้มีอิทธิพลในการดำเนินชีวิตควบคุมไปกับหลักศีล 5 สำหรับคฤหัสถ์ผู้ครองเรือนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน กรรมที่เกิดจากการกระทำของตนเองนั้นเป็นเรื่องใกล้ตัวที่สุด โดยเฉพาะการดำเนินชีวิตด้วยหลักกรรม และผลของกรรมที่เชื่อมโยงกับหลักศีล 5 ที่เป็นหลักพื้นฐานอันพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแนะนำให้คฤหัสถ์ได้ปฏิบัติเป็นหลักพื้นฐานของการดำเนินชีวิตและครองเรือนให้มีความสุขทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ดังนั้น เรื่องกรรมจึงยังเป็นเรื่องที่นาศึกษาและค้นคว้าอยู่ในทุกยุคทุกสมัย เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทัศนะทางพระพุทธศาสนา

ทัศนคติเรื่องกรรมและผลของกรรม

กรรม เป็นคำคุ้นเคยที่พระพุทธศาสนาเน้นย้ำต่อพุทธศาสนิกชนด้วยนัยยะว่า กรรม คือ “การกระทำที่ประกอบด้วยเจตนา” โดยแสดงผ่านการกระทำทางทวารทั้ง 3 คือ กายทวาร วาจิตวาร และ มโนทวาร ที่เกิดขึ้นด้วยเจตนาจากการกระทำทางกายกรรม วาจิตกรรม และ มโนกรรม กรรมได้ถูกจำแนกออกด้วยเหตุผลมากมายหลายประการ เช่น หลักของกรรม คือ ความดี และความชั่ว ทำให้กรรมถูกจำแนกออกเป็นกรรม 2 (ขุ.อิติ. 25/218/248) (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) ประการ ได้แก่ อกุศลกรรม และ กุศลกรรม ดังจะกล่าวต่อไปนี้

1. อกุศลกรรม หรือ กรรมชั่ว เป็นภาษาไทยที่เข้าใจกันดีว่า เป็นการกระทำไม่ดี แม้บางครั้งจะพบว่า ในบาลีจะแปลว่า การกระทำอันไม่ฉลาด ขาดปัญญา โดยเชื่อมโยงไปถึงอกุศลมูล 3 ได้แก่ โลภะ โทสะ และโมหะ อกุศลกรรมได้ชื่อว่าเป็น บาปกรรม หรือการกระทำชั่ว การกระทำที่เสื่อมจากความดี เสียหาย และไม่ถูกต้อง ซึ่งแน่นอนให้ผลการกระทำนั้นเป็นความทุกข์ทั้งทางกายและทางใจ โลภะ โทสะ โมหะ เป็นรากเหง้าหรือเจตนาอันนำไปสู่การกระทำชั่วนั้น แม้บางครั้งอาจจะไม่ถูกขบขันแสดงออกมาภายนอก แต่ในความเป็นจริงทั้งสามสาเหตุย่อมคุกรุ่นอยู่ภายในมโนทวาร หรือในจิตใจเหมือนไฟภายในที่รุ่มร้อนอยู่รอวันประทุ ถึงที่สุดได้แสดงออกทางกายทวาร วาจิตวาร ก็เหมือนไฟที่ลุกไหม้ โชติช่วงแผดเผาและแผ่อกขยายความพังพินาศ ออกมาสู่ภายนอก ดังเช่น ความโลภ เมื่อเกิดขึ้นย่อมเกิดแต่จิตใจอันเป็น

รากฐานแห่งกรรมที่จะนำไปสู่การลักทรัพย์ ขโมย ฉกชิง วังราว ลักฉ้อ อำพราง อันเป็นนัยแห่งการลักทรัพย์ ขโมยทรัพย์ที่ไม่ใช่ของตน ในทัศนะแห่งโทสะ เมื่อเกิดขึ้นก็จะคุกรุ่นภายในจิตใจเป็นต้นตอแห่งการกระทำที่จะถูกแสดงออกมาในที่สุดผ่านทางกายกรรม หรือการกระทำทางกายมีการฆ่า ประทุษร้าย อาฆาต หมายเอาชีวิต อันนำไปสู่พฤติกรรมโหดร้ายมีการประหัตประหาร ทำลายชีวิตตนและบุคคลอื่นเป็นที่สุด ด้านโมหะแม้จะแปลเป็นไทยได้ว่า ความหลง แต่ความหลงนี้เอง เป็นรากเหง้าภายในจิตใจที่นำไปสู่พฤติกรรมทางกายภายนอกเมื่อแสดงออกได้อย่างมากมายหลายอาการหรือหลายลักษณะเพราะความหลงครอบคลุมไปในทุกมิติของจิตและกายที่สืบเนื่องกัน ไม่ว่าจะเป็นหลงในรูปธรรม หลงในนามธรรม อย่างไม่ละเอียดที่มักจะสังเกตเห็นได้ด้วยการแสดงออกภายนอกจิตใจให้เห็นด้วยการกระทำผ่านกายทวาร และบุคคลอื่นสามารถมองเห็นด้วยตาเนื้อ เป็นต้นว่า ความหลงในรูปกายแห่งหญิงหรือชาย อันนำไปสู่การเล่นชู้ คบซ้อน ประพฤติล่วงหรือผิดประเวณี แม้ในมิติแห่งความหลงในนามธรรม มีคำพูดและความหลงติดยึดถือในสิ่งผิดคลาดเคลื่อนจากศีลธรรม อันนำไปสู่การแสดงออกด้วยความเขลา ขาดปัญญาหยั่งรู้ ขาดความรอบคอบ อย่างเช่นการหลงคารมคำเท็จไม่เป็นจริง คำโฆษณาชวนเชื่อ คำหลอกลวง อันนำไปสู่ความเสียหาย ความชั่วอื่น ๆ อย่างที่พบในปัจจุบัน เช่น คำโฆษณา หลอกลวงการลงทุน ทำธุรกิจ แชร่ลูกโซ่ คอลเซนเตอร์ ที่มีความเสียหายอย่างเป็นรูปธรรม นับเป็นความเสียหายทั้งทางการเงิน เศรษฐกิจ และแม้แต่สังคมที่ได้ประจักษ์พบเจอ ในมิติความหลงอันลุ่มลึกอยู่ภายในความคิดจิตใจที่เรียกว่ามโนทวาร แม้จะไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยประสาททางกาย แต่ผู้ลุ่มหลงย่อมจะได้รับผลชั่วหรือความเสียหาย การคบคิด การครุ่นคิด จนนำไปสู่จิตวิปัสสนา แม้จะเป็นเส้นทางนำไปสู่ที่สุดอันเจ็บปวดของผู้หลงในมโนมิติ และญาติย่อมตระหนักถึงผลเสียอันสืบเนื่องมาจากรากเหง้าแห่งโมหะ หรือความหลงอันให้ผลทุกข้ออย่างแสนสาหัส ผ่านความเศร้าโศกเสียใจ ความสับสน ความว้าวุ่น ครุ่นคิดภายในจิตใจนั้นเป็นต้น

จะเห็นได้ว่าอกุศลกรรมนั้นให้ผลเป็นทุกข์เจ็บปวด แสนสาหัสอันมีผลมาน้อยสุด แต่ต้นเหตุแห่งกรรมหรือการกระทำที่ตนได้กระทำ ได้แสดงออกทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ การกระทำชั่ว การกระทำไม่ดี การกระทำไม่ฉลาด การกระทำขาดปัญญา การกระทำทั้งปวงที่เป็นบาป ย่อมให้ผลเป็นทุกข์ทั้งกายและจิตใจได้อย่างไม่ต้องสงสัย ดังพระพุทธดำรัสในกรรมสูตรว่า “ภิกษุทั้งหลาย เราไม่กล่าวการกระทำที่สุดทุกข์แห่งกรรมที่สัตว์ตั้งใจกระทำสั่งสมขึ้น ในข้อนี้ความวิบัติอันเป็นโทษแห่งการงานทางกาย 3 อย่าง มีความตั้งใจเป็นอกุศลย่อมมีทุกข์เป็นกำไร มีทุกข์เป็นวิบาก...” แม้นัยยะแห่งวจีกรรม 4 และมโนกรรม 3 ก็ให้ผลที่ประกอบด้วยเจตนาแห่งอกุศลกรรม 10 ว่าย่อมมีทุกข์เป็นกำไรและเป็นวิบาก (อง.เอกาทสก. 24/194/303) (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539)

2. กุศลกรรม คือ กรรมดีหรือการกระทำดี ว่าโดยภาษาไทยที่เข้าใจกันในสังคมปัจจุบัน โดยนัยแห่งอรรถกถาบาลีให้ความหมายถึง การกระทำดี การกระทำที่ฉลาด การกระทำที่ประกอบไปด้วยปัญญา ซึ่งแน่นอนว่าย่อมมีความหมายตรงกันข้ามกับอกุศลกรรม ที่มีรากเหง้ารากฐานความดี กรรมดี เชื่อมโยงถึงกุศลมูล 3 ได้แก่ อโลภะ อโทสะ และอโมหะ ทั้งสามนี้เป็นรากเหง้าเพราะมีที่มาที่เกิดขึ้นจากจิตใจของผู้กระทำความผิดนั้นเอง อโลภะแสดงความเป็นโลภ ซึ่งสามารถมองเห็นปลายทางแห่งการกระทำทางกาย หรือกายทวารได้ ด้วยการแสดงออกมาของกายกรรมด้วยการไม่ลักทรัพย์ ไม่ขโมย ไม่ฉ้อโกง ไม่ยักหยอก อันเป็นมูลแห่งความดีที่แสดงออกเชื่อมโยงกับพฤติกรรมของผู้กระทำความผิด อันแสดงออกทางกายกรรม วชิกรรม มโนกรรม ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่โลภหรืออยากได้ทรัพย์สินของผู้อื่น

ทศณะแห่งความไม่โกรธ หรือ อโทสะ การกระทำความผิดที่พบว่า มีรากเหง้าจากความไม่โกรธ ซึ่งการแสดงออกของผู้กระทำความผิดมีความไม่โกรธนี้ ย่อมสามารถจะพบเห็นการแสดงออกได้ด้วยความเป็นผู้มีความเมตตาทั้งต่อคนและสัตว์ ไม่ผูกอาฆาต ไม่แสดงออกถึงความพยาบาท มีความเอ็นดูต่อผู้อื่นรวมถึงสัตว์ แม้ว่าจะไม่สามารถทราบได้ถึงคุณธรรมอื่น แต่ความดีที่เป็นการกระทำนั้นย่อมตั้งอยู่บนรากฐานของความไม่โกรธนั่นเอง โดยบางครั้งแม้การแสดงออกจะไม่ถือว่าเป็นกุศลกรรม เพราะไม่มีเจตนาในกรรมที่ทำ ด้วยการวาง อารมณ์หรือวางเฉย เป็นอพยพคุณธรรม ไม่ดี ไม่ชั่ว แต่การแสดงออกด้วยการไม่โกรธก็ยังโลกให้น่าอยู่และจัดเป็นกรรมดีที่โลกยกย่อง เพราะเมื่อความผูกโกรธ ความโกรธ ไม่มี ไม่ปรากฏการล้างแค้น ไม่มี การทำลายล้าง ไร้สงคราม และการต่อสู้ที่ย่อมระงับนั่นเอง

อโมหะ หรือที่ทราบกันว่า ความไม่หลง เป็นรากเหง้าแห่งความดี หรือรากเหง้าแห่งการกระทำความผิด ไม่ว่าจะเป็นทางทวารใดทวารหนึ่งหรือทั้งสามทวาร ได้แก่ กายทวาร วชิทวาร และมโนทวาร ย่อมจะทำความสุขกายสุขใจให้เกิดมี อย่างเช่นการเป็นผู้ไม่หลงทั้งรูปธรรมและนามธรรม ตั้งแต่เบื้องต้นมีศีล ย่อมจะยังประโยชน์แก่ผู้ประพฤติดีได้ทราบถึงความระงับแห่งโทษทุกข์อันจะเกิดขึ้น ความไม่หลงจะทำให้กรรมไม่ดีไม่มีการก่อล่วง กรรมหนักทางกาย 4 ประการ มีการประทุษร้ายพระพุทเจ้า การฆ่าพระอรหันต์ การทำสังฆเภทถึงที่สุดความแตกแยกแห่งสงฆ์ การฆ่าบิดา การฆ่ามารดา ซึ่งเป็นผู้มีพระคุณยิ่ง เว้นผู้หลงย่อมไม่มีใครกระทำความชั่ว เช่นนั้นได้ เพราะความไม่หลง กรรมมีการฆ่า ตลอดการล่วงศีลทั้ง 5 ทั้งการกระทำที่ผิดทางกาย เป็นกายทุจริต และวาจา เป็นวาจาทุจริต ย่อมระงับไป ในทศณะความไม่หลง ระดับกลางอันเชื่อมโยงถึงระดับของสมาธิย่อมทำให้ผู้ไม่หลงในนิเวศธรรม 5 มีความไม่หลงในกามฉันท์ พยาบาท ถีนมิทธะ อุทธัจจะกุกกุจจะ และวิจิกิฉา ทั้งห้าเป็นเสมือนเครื่องกันไม่ให้ผู้ปฏิบัติหรือผู้กระทำความดีทางใจมีการเจริญสมาธิให้ถึงซึ่งความดีและความสุขแห่งจิต คือความสงบเป็นผลได้ ที่สุดแห่งอโมหะ คือความไม่หลง ในระดับสูงสุดด้วยการเจริญปัญญาเป็นที่สุดแห่งศาสนธรรมในพระพุทธศาสนา ความไม่หลงแห่งปัญญานี้ หมายเอาที่สุดมีความไม่หลง

ในอริยสัจ และเชื่อมโยงกับปฏิจตุสมุปบาท เป็นเสมือนเส้นทางแห่งความไม่หลงในกองสังขาร มีปัญญาความไม่หลงด้วยหลักปัญญาญาณแห่งวิชา 3 คือ ปุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขยญาณ มีปัญญารู้ใน อริยสัจ 4 คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และนิโรธคามินีปฏิปทา หรือมรรค ตลอดถึงปัญญาในไตรลักษณ์ญาณ อันเป็นหลักปัญญาเพื่อที่สุดแห่งความไม่หลง และให้ผลคือสุขอันเป็นนิรันดร์

กรรมดีนั้นเป็นบุญ เป็นความดี เป็นความถูกต้อง ซึ่งให้ผลเป็นความสุขโดยส่วนเดียว การทำบุญ การทำความดี เรียกว่า ทำกุศลกรรม หรือเรียกย่อว่าทำกุศล กุศลกรรมที่ควรทำเป็นประจำได้แก่ ให้ทาน เสียสละ รักษาศีล อบรมจิตใจ เจริญภาวนา เรียกย่อว่าบ่าเพ็ญทาน ศีล ภาวนา ซึ่งสามารถทำได้โดยบรรเทาความโลภ ความโกรธ ความหลงให้น้อยลง เพราะถ้ายังมีความโลภ ความโกรธ ความหลงเต็มจิตอยู่ ก็ไม่สามารถทำกุศลกรรมอะไรได้ (พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช), 2548)

กรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสในวาระแห่งการบรรลอรหัตตสัมมาสัมโพธิญาณ ระหว่างคืนแห่งการตรัสรู้ ทรงแสดงถึงกฎแห่งกรรมที่ชี้ถึงกรรมและผลของกรรมของสัตว์บุคคล อันซับซ้อน ทรงจำแนกแยกแยะด้วยพุทธญาณแห่งถึงความเวียนว่ายตายเกิด เห็นสรรพสัตว์ทั้งหลายที่เวียนเกิดเวียนตายในวัฏฏะสงสาร ที่ทรงเรียกว่า กรรมวิบากญาณ พระองค์ทรงปริชาหยั่งทราบในกรรมและผลของกรรม อันให้ผลซับซ้อนเห็นอวิสัยปุณฺณจะจำแนกแยกแยะจนเป็นที่มาของอจินไตย 4 (อง.จตุกก. 21/77/122) (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) อันสามัญปุณฺณไม่พึงจะตรึกหาคำตอบเพราะความสุดวิสัยจะจำแนกด้วยสามัญจิต เป็นต้นว่า พุทธวิสัย ความมหัศจรรย์แห่งบุญบารมี วิถีแห่งความเป็นพุทธะ ตลอดถึงพุทธจิตพุทธปัญญาของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ฌานวิสัย วิสัยแห่งอิทธิฤทธิ์ของผู้ทรงฌาน กรรมวิสัย วิสัยแห่งกรรมและผลของกรรมที่ทราบกันว่าวิบากกรรม และที่สุดโลกวิสัย วิสัยแห่งความประกอบของโลกมีภพภูมิ สวรรค์ นรก และสังสารวัฏฏ์ แม้การศึกษากล่าวถึงอ้างถึงก็ด้วยการน้อมนำหลักความรู้น้อมตามธรรมวินัยที่พระพุทธองค์ทรงแสดงไว้อย่างแจ่มแจ้งด้วยพุทธปัญญาญาณ แม้หากนำเรื่องเล่านี้ขึ้นสู่การรู้ด้วยคบคิดพิจารณาตามวิสัยของปุณฺณ ย่อมได้เพียงเทียบเคียงตรรกะ หาเป็นพุทธะรู้แจ้งสิ้นสงสัยจุพุทธองค์ได้ (อง.จตุกก.อ. 2/77/306) (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) การกล่าวถึงอจินไตยจึงเป็นการตะหนักรถึงขีดความจำกัดและศักยภาพของสาวกอันพึงสำเนียงด้วยบุญบารมีอินทรีย์ การสั่งสมที่ยังไม่เต็มรอบให้เราท่านถ่มตนต่อปัญญาความรู้ทั้งปวง

กฎแห่งกรรม มีผู้ให้นิยามว่าเป็นกฎธรรมชาติที่เที่ยงตรง และแสดงผลอย่างตรงไปตรงมา (ทองหยก เลียงพิบูลย์, 2558) เป็นความยุติธรรมที่สุดในโลก ทุกคนเท่าเทียมกันด้วยผลของกรรมที่ให้ผลเสมือนการสะท้อนหรือเงาที่จะแสดงผลให้ผลตามกรรมที่ได้กระทำ กรรมดีย่อมให้ผลดี กรรมชั่วย่อมให้ผลชั่ว บุคคลผู้กระทำความดีย่อมเป็นผู้รับผลของกรรมนั้น

เสมอไป ดังปรากฏในพุทธคสูตร ว่า “ ภิกษุทั้งหลาย สิ่งที่เป็นนิมิตเบื้องต้นดังแสงอาทิตย์ คือ แสงเงินแสงทอง ฉันทใด สิ่งทีเริ่มต้นเป็นนิมิตเบื้องต้นแห่งกุศลธรรมทั้งหลาย คือ สัมมาทิฐิ ฉันทนั้นเหมือนกัน” (อง.เอกทสก. 24/121275) (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) และยังแสดงความสืบเนื่องตามกฎแห่งกรรมโดยลำดับแห่งมรรคปฏิบัติทว่า ย่อมส่งผลให้ผลเพียงพอกแก่บุคคลผู้มีสัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาวายามะ สัมมาอาชีวะ สัมมาสติ สัมมาสมาธิ และยังส่งผลยิ่งขึ้นถึง สัมมาญาณะ และ สัมมาวิมุตติ ที่สุดเชื่อมโยงด้วยความส่งผลแห่งเหตุที่มีมาเป็นลำดับ ๆ จนปรากฏผลเป็นที่สุด สัมมาทิฐิในพระสูตรเบื้องต้นมีนัยยะตามอรรถกถา แห่งธรรมอันเป็นเครื่องประกอบแห่งการ ทำกรรมดีและแสดงถึงกฎแห่งกรรมไว้ด้วยกรรม 10 ประการ (ม.ม. 14/217/121) (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) ว่า

- 1) ทานที่ให้แล้วมีผล
- 2) การสงเคราะห์กันและกันมีผล
- 3) การยกย่องบูชาบุคคลที่ควรบูชามีผล
- 4) ผลแห่งกรรมดีและกรรมชั่วมีผล
- 5) โลกนี้มีจริง
- 6) โลกหน้ามีจริง
- 7) มารดามีคุณ
- 8) บิดามีคุณ
- 9) สัตว์ที่เกิดแบบโอปปาติกะ มีจริง เช่น เทวดา สัตว์นรก
- 10) สมณะผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบมีอยู่จริง

ในทัศนะของกรรม การที่พระพุทธองค์แสดงสัมมาทิฐิทั้ง 10 ประการนั้น เพราะมีการส่งเสริมและเชื่อมโยงกับการทำกรรมดี การทำกรรมชั่ว (พระมหาเอกชัย สุขโย (คำลือ), 2560) ไม่ว่าจะเป็นทางใดทางหนึ่งแห่งทางทวารทั้งสาม และสำเนียงในการทำกรรมว่ากรรม เหล่านั้นที่ตนทำแล้วย่อมมีผล และตนต้องได้รับผลของกรรมนั้นเสมอ จะให้ผู้ใดมารับผลแห่ง กรรมทั้งดีทั้งชั่วแทนผู้กระทำความนั้นไม่ได้ ความตระหนักถึงกรรม กฎแห่งกรรม วิบากหรือผล แห่งกรรม ก็ย่อมทำให้เป็นผู้ไม่ประมาททั้งทางกาย ทางวาจา ทางใจ และซาบซึ้งในเรื่องกฎแห่ง กรรม ซึ่งจะมีผลต่อการตัดสินใจที่จะทำกรรมดี ละเว้นความชั่ว ดังนั้น กฎแห่งกรรมจึงเป็น เครื่องยืนยันความดีความชั่วของมนุษย์และสัตว์ผู้ยังเวียนว่ายตายเกิดในสังสารวัฏฏ์ ดังเรื่อง แห่งธนपालเปตวัตถุ (ขุ.เปต. 36/227-245/204-206) (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย, 2539) ที่แสดงถึงธนपालเสฏฐิที่เสวยผลแห่งกรรมชั่วอย่างสาสมกับการกระทำในอดีต ที่ตนทำไว้ มีความเป็นผู้ตระหนักรู้จักให้ทาน ไม่เคารพเห็นคุณค่าของบิดามารดา ไม่มีศีล หลัง ตายแล้วได้ไปบังเกิดในภพภูมิแห่งเปรตในที่กันดารแห่งทะเลทรายเสวยผลแห่งกรรมชั่วตลอด

ชีวิตที่สุด แม้จะแตกตายเป็นขั้วขั้วในความเป็นปรตาก็ยังต้องไปเสวยผลแห่งวิบากในนรกอีก นี่เป็นเรื่องที่แสดงถึงกรรมชั่วและผลของกรรมชั่วที่พระพุทธองค์ทรงแสดงไว้ได้อย่างน่าศึกษา และขยายความกว้างให้เกรงกลัวต่อการกระทำความชั่วได้เป็นอย่างดี

ทัศนะเรื่องกฎแห่งกรรมที่มีต่อศีล 5

“ศีล” กล่าวโดยพระสารีบุตร ในจุฬนิทส ขุททกนิกาย แสดงถึง การสำรวมกาย วาจา ใจ (ขุ.จ. 30/92/20) (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) และศีลยังหมายถึง เจตนาเป็นศีล เจตสิกเป็นศีล ความสำรวมเป็นศีล ความไม่กำเริบเป็นศีล ในคัมภีร์วิสุทธิมรรค ได้ให้ความหมายว่า “ธรรมทั้งหลายมีเจตนา เป็นต้น ของบุคคลผู้เว้นจากโทษมีปณาดิบาตที่ดี ของบุคคลผู้บำเพ็ญวัตรปฏิบัติที่ดีเป็นศีล” (พระพุทธโฆสเถระ, 2546)

เมื่อกล่าวถึง ศีล 5 หรือ เบญจศีล หมายถึง ความปกติ 5 อย่าง ตามนัยแห่งพระบาลีที่ให้ความหมายคำว่า “ศีล” ว่า “ปกติ” และอีกนัยว่า “ตัด” เพราะตัดจากความชั่ว หรือ มนุษยธรรม ได้ให้ความหมายว่า ธรรมสำหรับมนุษย์ ดังนั้น ศีล 5 จึงเรียกอีกอย่างได้ว่า มนุษยธรรม หรือ ธรรมสำหรับมนุษย์ที่ทำให้เป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์ และถ้าจะกล่าวโดยพิสดารตามนัยตามนามธรรมแล้ว ศีลยังหมายถึงเจตนาการงดเว้นกระทำความชั่วทางใจ (มโนทุจริต) 3 อย่าง ได้แก่ 1) เจตนาเพ่งเล็งอยากได้ของเขา 2) เจตนาปองร้ายเขา 3) ความเห็นผิดที่เกิดขึ้นทางใจ ในมิลินทปัญหานี้พระนาคเสนได้กล่าวว่า สรรพกุศลใดที่จะเกิดมีขึ้นได้นั้น ก็เพราะมีศีลเป็นเครื่องรองรับ กล่าวคือ กุศลธรรมทั้งหลายล้วนแต่มีศีลเป็นแดนเกิด เป็นที่ตั้งที่อาศัยทั้งนั้น (วคิน อินทสระ, 2556)

ศีล 5 มีลักษณะที่สำคัญ คือ การสำรวมเพื่อรักษาความปกติโดยเฉพาะทางกาย และทางวาจา เป็นกรอบทางพฤติกรรมและระเบียบวินัยที่พระพุทธศาสนาสืบทอดมาแต่ครั้งพุทธกาลจนถึงปัจจุบัน ด้วยความเป็นคุณมากกว่าโทษต่อสังคมมนุษยชาติ เสมือนมาตรฐานความดี หรือจริยธรรมขั้นพื้นฐานในทุกสังคม จะได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข อันเป็นจุดประสงค์หลักของการประกาศพระพุทธศาสนาด้วยยึดหลักประโยชน์ 3 (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2561) คือ เพื่อความสุขของมหาชนเป็นสำคัญ ดังพุทธดำรัสว่า “จรรณิกขเว จาริกัม พุทฺชนสุขาย โลกานุกมปาย อตถาย หิตาย สุขาย เทวมนุสฺसानัม” (วิ.มหา. 4/32/40) (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2537) ความว่า เธอทั้งหลาย จงจาริกไปเพื่อประโยชน์และความสุขแก่คนหมู่มาก เพื่ออนุเคราะห์โลก เพื่อเกื้อกูลและความสุขแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย

ทัศนะแห่งศีล 5 ที่เชื่อมโยงกับกฎแห่งกรรมด้วยกายกรรมและวจีกรรมเป็นสำคัญ การได้รับผลแห่งกรรมหรือวิบากกรรมก็เป็นมุมมองที่ถูกกล่าวถึงในสังคม โดยลักษณะของศีล 5 ก็คือ การประพฤติดีที่เป็นกุศล งดเว้นการประพฤติชั่วที่เป็นอกุศลทางกาย และวาจา โดยมี

เจตนาหนักแน่นของการกระทำที่ไม่อาจจะกล่าวว่ามีมโนกรรมเข้าร่วม แต่เหตุและผลโดยการแสดง ประพฤติออกทางกาย และวาทะก็ยังเป็นเกณฑ์ที่แบ่งแยกศีลจากกรรมอันเป็นเรื่องของมโนมิตีหรือมโนกรรม โดยฝ่ายเดียว ดังต่อไปนี้

1. ปาณาติปาตา เวรมณี คือ เจตนาถว้นจากการฆ่า กรรมทางกายที่ทำให้ชีวิตอื่นล่วงหรือสิ้นไป ตายไปเป็นเหตุแห่งกายทุจริตนั้นเป็นเรื่องที่พึงรักษา ประพฤติ ดำเนินโดยความไม่เบียดเบียน ทรมาน ทำลาย สิ่งมีชีวิตอื่น โดยทัตนะแห่งกรรมดีด้วยการประพฤติดตามครรลองของศีลข้อนี้ ผู้กระทำความผิดได้อานิสงส์ถึง 23 ประการ คือ 1) มีอวัยวะสมบูรณ์ไม่พิการ 2) มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ 3) มีความคล่องแคล่วปราดเปรียว 4) มีเท้าสมบูรณ์ด้วยดี 5) เป็นคนสดใสร่าเริง 6) เป็นคนสะอาด 7) อ่อนโยนสุภาพ 8) มีความสุข 9) มีความกล้าหาญ 10) มีพลังกำลังมาก 11) มีปกติกล่าวคำไม่เจือด้วยความอาฆาต 12) มีบริวารห้อมล้อมตลอด 13) มีปกติไม่สะดุ้งตกใจหวาดกลัว 14) ศัตรูไม่อาจทำร้ายได้ 15) ไม่ตายเพราะเหตุแห่งคนอื่นพยายาม 16) บริวารมาก 17) รูปสวย 18) หุ่นดีสมส่วน 19) มีปกติไม่ป่วยท 20) ไม่มีเรื่องเสียใจ 21) เป็นที่รักของผู้พบเห็น 22) มีปกติไม่พลัดพรากจากสิ่งที่รัก 23) มีอายุยืน และตรงกันข้ามในทัตนะของการมีปกติผิดศีล มีปกติทำปาณาติบาต ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นผลเสีย หรือโทษของการไม่มีศีล หรือไม่ประพฤติตามหลักศีลในข้อนี้

2. อทินนาทานา เวรมณี หมายถึง การมีเจตนาถว้นจากการถือเอาสิ่งของอันมีเจ้าของโดยเจ้าของไม่ได้ให้ ไม่ได้อนุญาตด้วยการขโมย ลัก สับเปลี่ยน หรือนัยอันเดียวแห่งการถือครองถือเอาของผู้อื่นโดยเจ้าของไม่ได้ให้ มีปกติประพฤติงดเว้น การขโมย ดำเนินชีวิตด้วยความเป็นผู้สุจริตหาเลี้ยงชีพโดยชอบ สมควรแก่การได้มาซึ่งทรัพย์ เป็นสัมมาอาชีวะ และยังเป็นกุศลกรรมบถอย่างหนึ่งด้วย เมื่อผู้ปฏิบัติกรรมดีอย่างนี้ย่อมมีส่วนแห่งผลดีหรืออานิสงส์แห่งความเป็นผู้มีปกติไม่ทำอทินนาทาน ด้วยอานิสงส์ 11 ประการ คือ 1) มีทรัพย์มาก 2) ได้ทรัพย์มาโดยง่าย 3) มีทรัพย์มาเรื่อย ๆ ไม่มีสิ้นสุด 4) โภคทรัพย์ที่ยังไม่ได้ก็พึงจักได้ 5) โภคทรัพย์ที่ได้แล้วก็ยังไม่ถึงเหตุอันเสื่อมก็จักไม่เสื่อม 6) สิ่งที่ยปรารถนามักได้อย่างรวดเร็ว 7) สมบัติที่มีปราศจากภัยทำให้เสียหาย 8) หาทรัพย์ได้มาเต็มเม็ดเต็มหน่วยไม่ถูกแบ่งหรือแย่ง 9) ได้ถึงโลกุตระทรัพย์ 10) ความไม่มีจะไม่มีปรากฏ 11) อยู่ที่ใดก็เป็นสุข แม้กล่าวถึงผลแห่งกรรมชั่วด้วยขาดความประพฤดิหรือผิดศีลก็พึงเห็นความเสวยวิบากผลแห่งกรรมชั่วเป็นความตรงกันข้ามกับอานิสงส์

3. กามesu มิจฉาจารา เวรมณี คือ มีเจตนาถว้นจากการประพฤติกายทุจริตผิดในทางกามซึ่งเป็นความประพฤดิที่เกี่ยวเนื่องด้วยกรรมชั่ว ที่ให้ผลแก่ตนและมีผลกระทบต่อบุคคลอื่นเป็นอย่างยิ่ง ในเชิงมากคู่หลายใจในคู่ครอง ผิดประเวณี เบียดเบียนคู่ครองทั้งของตนและบุคคลอื่น การถว้นเจตนาและไม่ถว้นละเมียดสติในบุคคลอื่นอันมีเจ้าของหรือเป็นที่รักจากคู่ครอง บิดามารดา ญาติ หรือผู้ดูแลตลอดถึงประเพณีวัฒนธรรมแห่งสังคม มีความตั้งมั่นรักเดียวใจ

เดียวในคูครองของตน ระวังควบคุมการระคะไม่ให้นำไปสู่ผลเสียแห่งความประพฤติทางกายกรรม ชื่อว่าได้รับการได้ประพฤติกายทุจริตผิดศีลข้อนี้ได้ โดยทัศนะแห่งผลกรรม หรือ อาณิสสของผู้มีศีลกาเมสุมิจนจารเป็นที่รัก ย่อมพึงประสบสุขได้รับอาณิสสถึง 20 ประการ คือ 1) ไม่มีศัตรูโดยเฉพาศัตรูหัวใจ 2) เป็นที่รักที่ไว้วางใจของคนทั่วไป 3) แม้แสวงหาเครื่องอุปโภคบริโภคก็หาได้ง่าย 4) หลบอย่างเป็นสุข 5) แม้ตื่นก็เป็นสุข 6) พันภัยอันตรายแม้ตายไม่เกิดในอบายภูมิ 7) แม้ต้องเกิดก็ได้อัตภาพความเป็นชาย ไม่ต้องเกิดเป็นหญิงหรือกระเทย 8) ไม่เป็นคนมีความโกรธง่าย 9) ทำกิจใดก็เรียบร้อยสำเร็จผล 10) มีปกติประพฤติเปิดเผย 11) บุคลิกสง่างาม 12) หน้าไม่ก้ม งามอาจ มีอำนาจ 13) เพื่อนย่อมรักใคร่ 14) บริบูรณ์ด้วยอินทรีย์ 5 15) มีลักษณะกายภาพ และบุคลิกภาพสมบูรณ์สมส่วน 16) ไม่มีคนรังเกียจ 17) ทำมาหากินประกอบสัมมาอาชีพง่ายไม่เหน็ดเหนื่อย 18) อยู่ที่ไหนก็เป็นสุข 19) ไม่ต้องกลัวภัยจากผู้ปองร้าย 20) ไม่ค่อยพลัดพรากจากของและบุคคลอันเป็นที่รัก

4. มุสาวาทา เวมณี หมายถึง เจตนาถว้นจากการพูดเท็จ ด้วยทัศนะที่ครอบคลุมถึง วาจิทุจริตย่อมแสดงถึงความละเว้นได้อย่างครบถ้วน ทั้งการประพฤติดด้วยการพูดเท็จ พูดคำส่อเสียด พูดวาจาหยาบคาย พูดคำเพ้อเจ้อ ประทุษร้ายเบียดเบียนผู้อื่นด้วยทางวาจา การที่บุคคลได้ประพฤติดังนั้นในการละเว้นจากมุสาวาทาย่อมบังเกิดกรรมดีแก่ตนด้วยผลกรรมดีทางวาจานี้ อาณิสสย่อมหวังได้ 14 ประการ ได้แก่ 1) มีอินทรีย์ 5 ผ่องใส 2) มีวาจาไพเราะ สละสลวย 3) มีโรพินชิตเสมอสวยงาม 4) มีร่างกายไม่อ้วนเกินพอดี 5) มีร่างกายไม่ผอมเกินพอดี 6) มีกายสมส่วนไม่ต่ำเตี้ยเกินพองาม 7) มีปกติได้รับสัมผัสอันเป็นสุข 8) มีร่างกายสมส่วนไม่สูงจนเกินไปดูไม่งาม 9) ปากหอมเหมือนดอกบัว 10) มีบริวารที่ขยันขันแข็งไม่เกียจคร้าน 11) เป็นผู้ที่มีปกติกล่าวคำสัตย์บุคคลอื่นเชื่อถือเชื่อคำพูดได้ 12) มีลักษณะลิ้นงามสีแดงอ่อนเหมือนกลีบบัว 13) จิตใจไม่ฟุ้งซ่านเป็นคนมั่นคง 14) ไม่พิการเป็นไปพูดติดอ่าง

5. สุราเมรยมัชฌมาทัญฐานา เวมณี หมายความว่า เจตนาถว้นการเสพดื่มของมีนเมา มีสุราเมรยอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ด้วยการตั้งตนประพฤดิหรือดำเนินชีวิตห่างไกลจากสิ่งมีนเมา เครื่องดื่ม ยาเสพติดต่าง ๆ ซึ่งทำให้ลดประสิทธิภาพของสามัญสำนึกความเป็นมนุษย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งสติสัมปชัญญะ เป็นเหตุแห่งความมีนเมาเสพติดเลิกละยาก จนถึงเลิกละไม่ได้ เมื่อเสพคุ่นเป็นประจำ ทั้งนี้ยังลดความสามารถควบคุมภาวะอารมณ์ จิตใจ ความคิดได้ไม่ดี (ไสว มาลาทอง, 2542) เมื่อผู้ปฏิบัติตรงต่อศีล ข้อที่ 5 สุราเมรยมัชฌมาทัญฐานา นี้ ย่อมเป็นผู้กระทำความผิด อันเป็นกุศลทางกายต่อตนเองและผู้ใกล้ชิด ผลแห่งกรรมดีนี้ย่อมให้อาณิสสสูงมากถึง 35 ประการ ได้แก่ 1) รู้กิจที่กำหนดได้ดีทั้งในอดีต อนาคต และปัจจุบันอย่างรวดเร็ว 2) มีสติตั้งมั่นทุกเมื่อ 3) ไม่เป็นบ้าเสียสติวิปลาส 4) มีความรู้มาก 5) ไม่หวั่นไหว 6) ไม่ง่วงงวย ชุ่มซำม 7) ไม่บ้าใบ้เสียจริต 8) ไม่มัวเมา 9) มีความไม่ประมาทเป็นปกติ 10) ไม่หลงใหล 11) ไม่หวาดสะดุ้งตื่นกลัว 12) มีปกติไม่รำคาญจุดหยดง่าย 13) ไม่มีคน

ริษยา (14) มีความโลภขวนขวายอยากได้น้อยลง 15) มีแต่ความสุข 16) ผู้คนนับถือเคารพยำเกรง 17) มีปกติพูดคำสัตย์คำจริง 18) มีปกติไม่กล่าวคำส่อเสียด และไม่มีคนอื่นส่อเสียดตน 19) ไม่พูดคำหยาบ และผู้อื่นก็ไม่กล่าวคำหยาบกับตน 20) ไม่พูดให้เสียประโยชน์ 21) มีความขยันไม่เกียจคร้าน 22) มีความมกตัญญู 23) มีความกตเวทิตา 24) ไม่ตระหนี่ 25) รู้จักการให้แบ่งปันเจือจานผู้อื่น 26) ทำให้ศิลปินรสุทธิ์โดยง่าย 27) มีปกติซื่อตรง 28) ไม่โกรธง่าย 29) มีจิตใจละอายชั่ว 30) เกรงกลัวต่อบาป 31) มีปกติเห็นชอบตามครรลองครองธรรม 32) มีปัญญามาก 33) ได้รับรสแห่งปัญญาอันเกิดจากธรรม 34) เป็นปราชญ์มีความรู้ดี ญาณคติดี 35) ผลาตรอบรู้ในประโยชน์

ทัศนะของผลเสียแห่งกรรมชั่ว เพราะความไม่ประพฤติหรือได้กระทำความผิดตรงกันข้าม มีการฆ่า ลักขโมย ประพฤติผิดทางกาม พรหมจรรย์ หรือด้านคูครอง การพูดเท็จ และเสพสุราของมีนเมา ย่อมได้รับผลตรงกันข้าม โดยเฉพาะหากคำนึงถึงเจตนาแห่งการทำความชั่ว หากเจตนามากผลแห่งกรรมชั่วก็ยิ่งจะทวีความรุนแรงสาสมแก่เจตนา ดังปรากฏในกรรมที่จำแนกโดยลำดับการให้ผลของกรรม 4 ประการ คือ คุรุกรรม อาจิณณกรรมหรือพหุลกรรม อาสันกรรม และกตัตตกรรม หรือกฏัตตวาปนกรรม ดังต่อไปนี้

1. คุรุกรรม คือ กรรมหนักหรือกรรมที่มีเจตนาและมีกำลังมากแรงกล้า เป็นกรรมที่ให้ผลก่อนเป็นอันดับแรกหากได้กระทำอย่างฉับพลันทันทีหรือไม่ช้านาน เป็นกรรมที่ชั่วและให้ผลของกรรมหนักที่สุดก็ว่าได้ ในคัมภีร์วิสุทธิมรรค แสดงกรรมประเภทนี้ว่าเป็นอกุศลกรรมหนัก ได้แก่ อนันตริยกรรม 5 ประการคือ 1) ปิตุฆาต ฆ่าบิดา 2) มาตฆาต ฆ่ามารดา 3) อรหันตฆาต ฆ่าพระอรหันต์ 4) โลหิตุปบาท ทำร้ายพระพุทธเจ้าให้ถึงซึ่งความห่อพระโลหิต 5) สังฆเภท การยุยงสงฆ์ให้แตกกัน ส่วนกรรมหนักที่เป็นกุศลหรือกรรมดี ก็คือการปฏิบัติหรือทำกรรมที่เรียกว่า มหัคคตกรรม อันเป็นเหตุแห่งการเข้าถึงการบรรลุถึงสมบัติ 8 ประการ มีรูปฌาน 4 และอรุฌาน 4 การให้ผลหรือจะเรียกว่าวิบากกรรมหรืออานิสงส์ อย่างไรก็ตามก็อนุโลมลงในผลของกรรม โดยผลของคุรุกรรม ท่านเปรียบเหมือนก้อนกรวดหรือก้อนเหล็ก แม้ประมาณเท่าเมล็ดพันธุ์ฝักกาด ที่โยนลงห้วยน้ำย่อมไม่สามารถจะลอยขึ้นเหนือน้ำได้ จะจมลงใต้น้ำอย่างเดียว (อง.ติก.อ. 34/473/123) (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) โดยทัศนะว่า เมื่อคุรุกรรมทั้งสองฝ่ายมีกุศลกรรมและอกุศลกรรมที่เหลือนจะไม่สามารถให้ผลได้ กรรมใดหนักบุคคลย่อมได้เสวยผลแห่งกรรมฝ่ายนั้นเป็นเบื้องหน้าไป

2. อาจิณณกรรมหรือพหุลกรรม กล่าวคือ กรรมที่ทำมามากหรือทำด้วยความเคยชินทำเป็นอาจิณอยู่เนือง ๆ ได้แก่ กุศลกรรมหรืออกุศลกรรมที่ประพฤติดีก หรือทำบ่อย ๆ จนเคยชินเป็นนิสัย เช่น การประพฤติดีกต่อศีล มีปกติรักษาศีล เว้นจากอกุศลกรรมทางกาย ทางวาจา ทางใจ อยู่เนืองนิตย์ มีปกติให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา จนเคยชินเป็นนิสัยของตนติดตัวตลอด โดยกรรมใดทำมาก ทำบ่อยเคยชินก็จะมีผลมากให้ผลมาก ให้ผลเร็ว ให้ผลก่อน ดัง

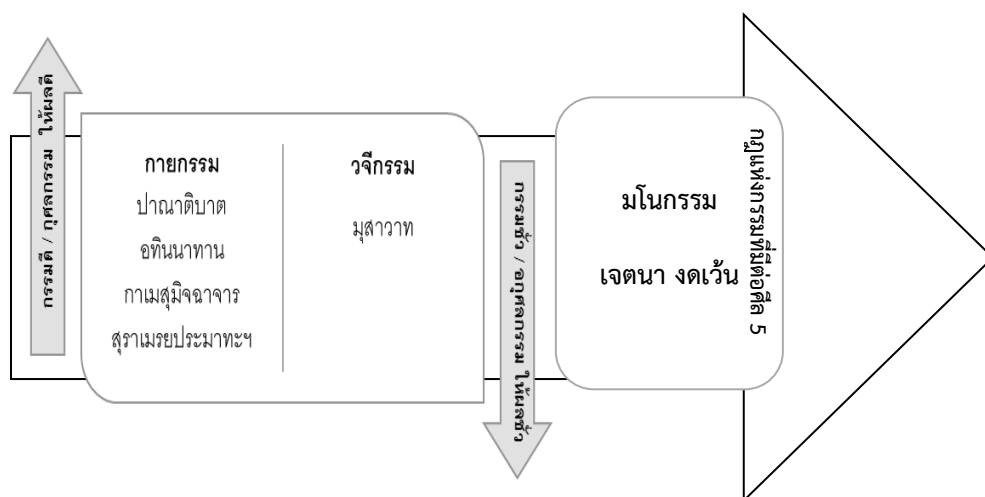

ปรากฏในอรรถกถา อังคุตตรนิกาย ความว่า ในกุศลและอกุศล กรรมใดมาก กรรมนั้นชื่อว่า “พหุลกรรม” โดยทัศนะว่าพหุลกรรม เป็นกรรมอันได้มีขึ้นด้วยการสั่งสมอุปนิสัย อำนาจวาสนามานานตลอดกาล ในฝ่ายกุศลกรรม กรรมใดที่มีกำลังทำให้ยินดีพอใจเกิดโสมนัสเป็นกรรมมีกำลังและให้ผลดี ส่วนในฝ่ายอกุศลกรรม สร้างความเดือดร้อนให้ทุกข์กายทุกข์ใจเนื่อง ๆ กรรมเหล่านั้นชื่อว่าพหุลกรรม อันได้กระทำความมากมายหลายวาระจนเป็นประจำ อุปมาเหมือนนักมวยปล้ำ 2 คน สู้กันอยู่บนเวที หากผู้ใดมีกำลังมากก็จะทำความพินาศแพ้ให้เกิดแก่อีกฝ่ายล้มไปได้ ฉะนั้น พหุลกรรมนั้นก็เช่นกัน กรรมที่มีกำลังมากมีการกระทำมากก็จะชนะฝ่ายที่มีกำลังน้อยมีการกระทำน้อยได้ (อง.ติก.อ. 34/473/124) (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539)

3. อาสันนกรรม คือ กรรมที่ระลึกขึ้นได้ในการเวลาจวนเจียนใกล้ตาย หรือกระทำในเวลาใกล้ตาย โดยทัศนะว่า อาสันนกรรมใด เมื่อกุศลกรรมและอกุศลกรรมที่มีอยู่ปรากฏอยู่กระทำอยู่แก่ผู้ใกล้จะตาย อาสันนกรรมนั้นแหละจะให้ผลก่อนเพราะมีความใกล้จวนเจียนเวลาแห่งการแตกตายชีวิต ด้วยเหตุว่าใกล้ต่อ มรณกาล เหมือนเมื่อเปิดประตูคอกที่มีฝูงโคเต็มคอกอยู่ภายใน โคตัวใดมีกำลังมาก แม้อยู่ในที่ไกลทางออก แต่โคตัวที่อยู่ใกล้ทางออกแม้ราก็ยอมจ่อที่ประตูคอก โคตัวนี้ยอมออกได้ก่อนอยู่นั่นเอง เพราะความใกล้ฉันทันนั้น (อง.ติก.อ. 34/473/127) (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539)

4. กตัตตากรรมหรือกฏัตตวาปนกรรม คือ กรรมสัปดาห์ทำลงไป ไร้เจตนา หาเจตนาไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นกรรมที่ทำด้วยเจตนาอันอ่อน หรือไม่มีเจตนาแบบสัปดาห์ทำโดยความไม่ทราบไม่รู้ ไม่ได้ วางแผนไว้ กรรมในส่วนนี้จัดเป็น กตัตตากรรม หรือกฏัตตวาปนกรรม ซึ่งให้ผลเป็นวิบากได้ในกาลไม่เสมอ ไม่จำเป็น เพราะ เป็นครั้งคราว บางกาล บางเวลา เสมือนไม่ได้ตั้งใจหรือเจตนาแห่งการทำความกรรมนั้น ๆ ลงไปนั่นเอง โดยทัศนะแห่งกรรมนี้ความว่า เสมือนท่อนไม้ ที่คนบ้าขว้างไป จะตกไปในที่ใดที่หนึ่งอย่างไม่มีจุดหมายนั่นเอง (อง.ติก.อ. 34/473/129) (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539)

ในทัศนะของกฎแห่งกรรมที่เชื่อมโยงถึงกรรมและผลของกรรมที่มีต่อศีล 5 นี้ได้แสดงความเป็น เหตุเป็นผล แม้การกล่าวถึงกรรมจะมีความจำกัดโดยนัยแห่งญาณทัศนะที่เป็น อจินไตยแห่งความรู้รอบของปุถุชน แต่การศึกษาตามหลักธรรมคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาทำให้โลกทัศน์และทัศนะแห่งกรรมได้เพิ่มพูนขึ้นและสามารถนำไปสู่องค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยศึกษาหรือมีมุมมองต่อกรรม ได้เป็นอย่างดีดังจะได้แสดงภาพความเชื่อมโยงแห่งทัศนะของกฎแห่งกรรมที่มีต่อศีล 5 ดังต่อไปนี้

ภาพความเชื่อมโยงในทัศนะของกฎแห่งกรรมที่มีต่อศีล 5

สรุป

โดยทัศนะในเรื่องกฎแห่งกรรมที่มีต่อศีล 5 จะพบทัศนะที่จำแนกได้เป็นประเด็นหลัก ๆ คือ ประเด็นของกรรมดี ที่ให้ผลดี และกรรมชั่ว ที่ให้ผลชั่ว โดยมีทัศนะว่า เมื่อบุคคลทำกรรมอันใดไม่ว่าจะดีหรือชั่ว เป็นกุศล หรืออกุศลย่อมจะได้รับผลแห่งกรรมอันตนกระทำแล้วนั้น ในด้านทัศนะของกรรมในศีล 5 ที่มีการกระทำหรือแสดงออกนั้น พบว่ามีนัยยะแห่งกรรมทางกาย มีกายกรรมแห่งการเว้นจากการประพฤติดิในปาณาติบาต อทินนาทาน กาเมสุมิฉฉาจาร สุราเมรัยประมาทะ และกรรมทางวาจาที่มีการประพฤดิเว้นจากการกล่าววาจามุสาวาท โดยทัศนะแห่งกรรมทางกายที่กำหนดพฤติกรรมของการแสดงออกด้วยการงดเว้น ละเว้นการประพฤติดิทางกายทุจริต และวจีทุจริต แต่อย่างไรก็ตาม ศีลห้ายังมีความเชื่อมโยงแห่งพฤติกรรมด้วยเจตนางดเว้น ซึ่งเป็นมโนกรรม อันเกิดแต่ทางจิตใจ ส่วนทัศนะของกฎแห่งกรรม คือ ผลของกรรมทั้งดีและชั่ว ทั้งที่เป็นกุศลกรรมและอกุศลกรรม จะมีความหนักเบา เร็วช้า ขึ้นอยู่กับเหตุแห่งการกระทำหรือการรับผลของกรรมอันมีเจตนาเป็นที่ตั้ง ได้เชื่อมโยงต่อผลกรรมที่จะเกิดขึ้นด้วยเหตุปัจจัย 4 ประการ คือ คุรุกรรม อาจิณณกรรม อาสันนกรรม กตัตตากรรม ที่มีทัศนะเป็น 4 ประการคือ 1) คุรุกรรม มีทัศนะว่า เมื่อคุรุกรรมทั้งสองฝ่ายมีกุศลกรรมและอกุศลกรรมที่เหลือนจะไม่สามารถให้ผลได้ กรรมใดหนักบุคคลย่อมได้เสวยผลแห่งกรรมฝ่ายนั้นเป็นเบื้องหน้าไป 2) อาจิณณกรรม มีทัศนะอุปมาเหมือน นักมวยปล้ำ 2 คน สู้กันอยู่บนเวที หากผู้ใดมีกำลังมากก็จะทำความพินาศแพ้ให้เกิดแก่อีกฝ่าย ล้มไปได้ ฉ้นใด พหุลกรรมนั้นก็เช่นกัน กรรมที่มีกำลังมากมีการกระทำมากก็จะชนะฝ่ายที่มีกำลังน้อยมีการกระทำน้อยได้ 3) อาสันนกรรม มีทัศนะเปรียบการเกิดผลของกรรมเพราะความระลึกได้ในกรรมเวลาจวนเจียน

จะตายหรือกรรมที่กระทำในเวลาใกล้ตาย เสมือนโคตัวยืนอยู่หน้าคอกพร้อมจะออกจากคอกนั้นเอง และ 4) กตัตตากรรม ทศณะว่า อันกรรมที่กระทำโดยไม่มีเจตนาตั้งใจไม่ใส่ใจผลของกรรม จะแสดงดุจดั่งท่อนไม้ที่ยื่นไปไม่หมายที่ตก ไม่มีจุดหมายอาจจะได้รับผลบ้างไม่เกิดบ้าง ไม่กำหนดด้วยเวลาแสดงผลที่แน่นอน

เอกสารอ้างอิง

- ทองหยก เลียงพิบูลย์. (2558). กฎแห่งกรรม ฉบับสมบูรณ์ เรามีกรรมเป็นของตน เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม.
- พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช). (2548). พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์ ชุดคำวัด. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม.
- พระพุทธโฆสเถระ. (2546). คัมภีร์วิสุทธิมรรค แปลและเรียบเรียง สมเด็จพระพุฒาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร). (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: บริษัทประยูรวงศ์พรินต์ติ้ง จำกัด.
- พระมหาเอกชัย สุขโย (คำลือ). (2560). ศึกษาวิเคราะห์มิจฉาทิฎฐิและสัมมาทิฎฐิในพุทธปรัชญาเถรวาท. ใน วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา. มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2537). พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วศิน อินทสระ. (2556). อธิบายมิลินทปัญหา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมดา.
- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2561). พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์. (พิมพ์ครั้งที่ 31). กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหธรรมิก จำกัด.
- ไสว มาลาทอง. (2542). การศึกษาจริยธรรม สำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา นักบริหาร นักปกครองและประชาชน ผู้สนใจทั่วไป. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.